

**Laste kodanikuõigused ja
vabadused
“Laste osalus”**

Participation .. As a means to achieving other rights .. Through advocacy, claims, holding to account

1993

20 yrs

Goal

= Realisation of rights to:

- To be heard
- To be informed
- To associate
- To express freely
- To privacy
- To protection
- To best interests consideration
- To non discrimination

Right- responsibility - claim

In Gov Systems

- National
- Decentralised
- Professions
- Local institutions

In Civil Society

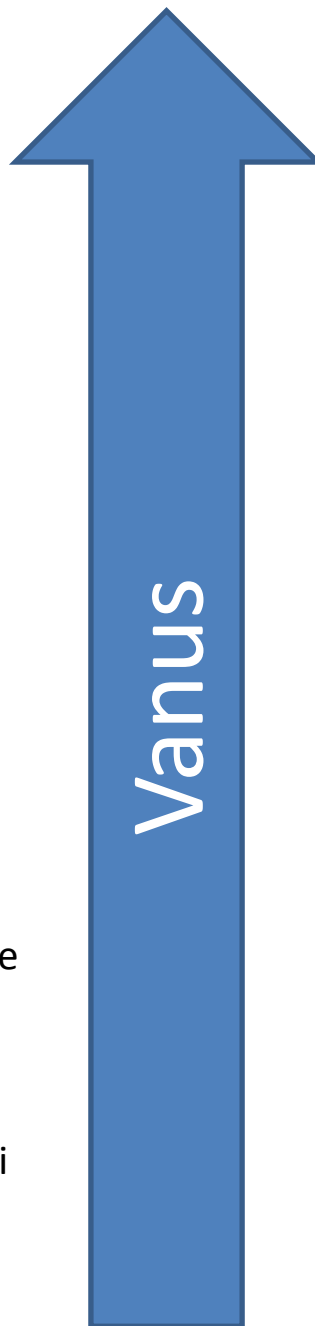
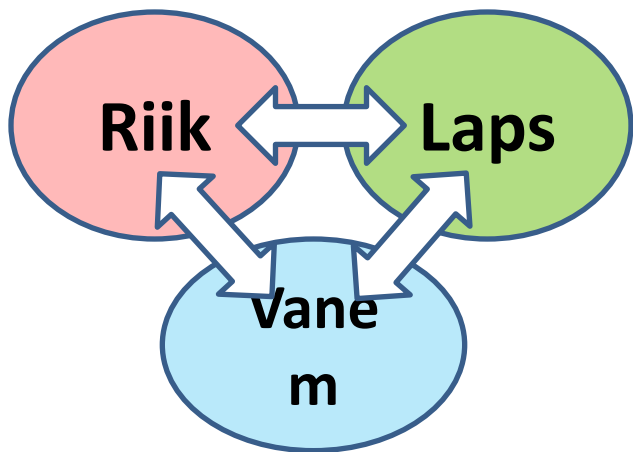
- Activism
- Accountability
- Advocacy
- Public Opinion

In International

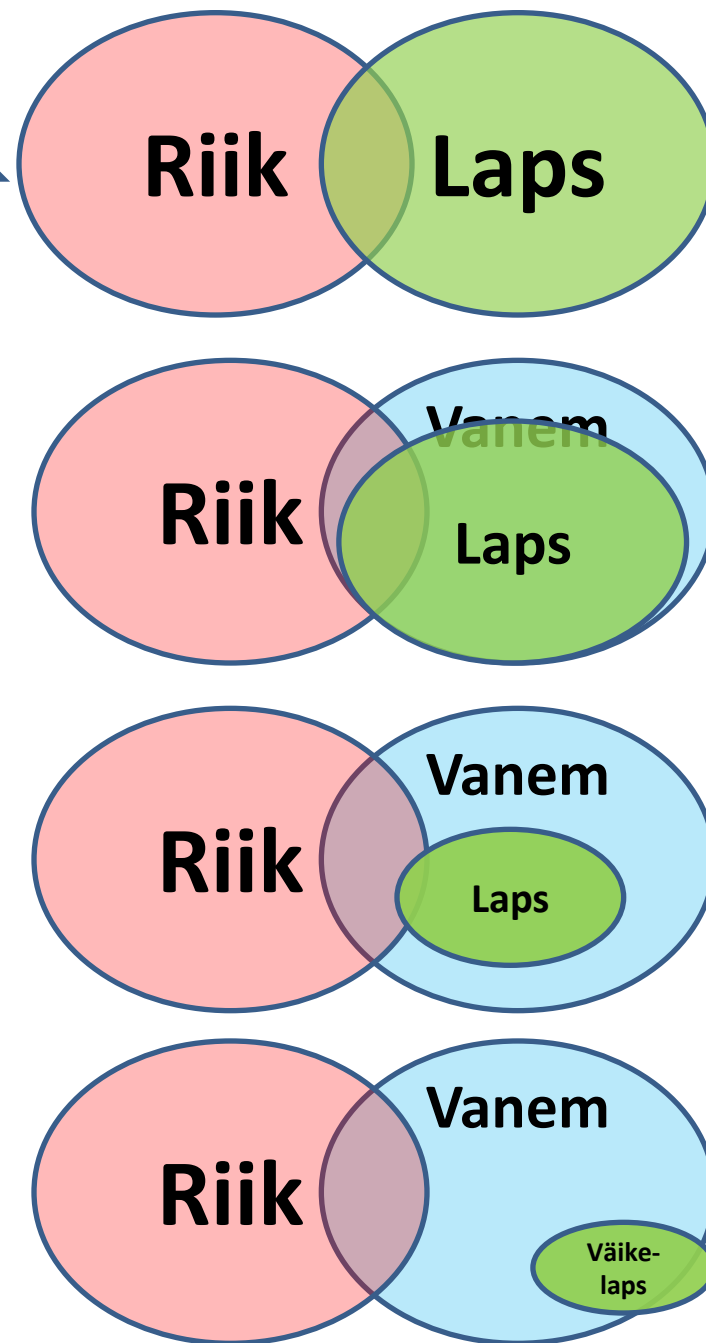
- 5 yearly Periodic reporting to Committee on CR

Media

Technology

Laste kodanikuõiguste rakendamine nõrkade mehhanismide eemaldamisega, muutes laste ja vanemate/hooldajate omavahelist suhet, kellel on kohustus juhendada last viimase õiguste kasutamisel, kelle jaoks lapse parimad huvid peaksid olema esikohal, kes lapse varases eas esindab lapse õigusi, ning kes on nende õiguste esmane kaitsja. Riigil on mõlema poolega suhe, nii vanemaga/hooldajaga (toetades vanemat oma kohustuste täitmisel) kui ka lapsega (kes on õiguse subjekt)

Artikkel 5

Osalisriigid austavad vanemate, või kus see on kohaldatav vastavalt kohalikele tavadele, ka laiendatud perekonna või kogukonna liikmete, seaduslike hooldajate või teiste lapse eest seaduslikult vastutavate isikute vastutust, õigusi ja kohustusi, et tagada lapsele kohane suunamine ja juhendamine, mis on kooskõlas lapse arenevate võimetega ning käesolevas konventsioonis tunnustatud õigustega.

Artikkel 18

1. Osalisriigid rakendavad kõik jõupingutused kindlustamaks selle põhimõtte tunnustamist, et mõlemad vanemad vastutavad ühiselt lapse üleskasvatamise ja arendamise eest. Vanematel või teatud juhtudel seaduslikel hooldajatel lasub esmane vastutus lapse üleskasvatamisel ja arendamisel. Lapse huvid peavad olema nende tähelepanu keskpunktis.

2. Käesolevas konventsioonis esile toodud õiguste tagamiseks ja edendamiseks osutavad osalisriigid vanematele ja seaduslikele hooldajatele kasvatuskohustuste täitmisel asjakohast abi ja kindlustavad lastele mõeldud hooldusasutuste, -institutsioonide ja -teenistuste arengut.

3. Osalisriigid võtavad tarvitusele kõik vajalikud abinõud, et tagada töötavate vanemate laste õigus lasteasutuste, lastekaitseteenistuste jm. hüvedele.

Artikkel 29

1. Osalisriigid on jõudnud kokkuleppele, et lapse haridus on suunatud:

- a) lapse isiksuse, vaimuannete, vaimsete ja kehaliste võimete potentsiaali võimalikult täiuslikuks arendamisele;
- b) inimõiguste ja põhivabaduste ning ÜRO põhikirjas talletatud põhimõtete vastu lugupidamise kujundamisele;
- c) austuse kasvatamisele lapse vanemate, tema oma kultuuriidentiteedi, keele ja väärtuste, tema elukohamaa rahvuslike väärtuste, tema sünnimaa vastu ja teiste, tema omast erinevate kultuuride vastu;
- d) lapse ettevalmistamisele vastutusvõimeliseks eluks vabas ühiskonnas mõistmise, rahu, sallivuse, sugude vahelise võrdsuse, kõikide rahvaste vahelise sõpruse, etniliste, rahvuslike ja usuliste rühmituste ja põliselanike rühmituste vahelise sõpruse vaimus;
- e) looduskeskkonna vastu lugupidamise kasvatamisele.

2. Ükski käesoleva artikli ega 28. artikli lõige ei ole tõlgendatav sekkumisena isiksuse vabadusse ja nende organite tegevusse, kes loovad ja juhivad haridusasutusi ning kes järgivad alati selle artikli 1. lõikes esitatud printsiipide täitmist ning jälgivad, et niisugustes haridusasutustes antud haridus vastaks riigis kehtestatud miinimumtasemele.